

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
7299-10

meddelad i Stockholm den 19 oktober 2011

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 4 oktober 2010 i mål nr 1218-10, se bilaga

SAKEN

Sjukersättning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens och förvaltningsrättens domar samt fastställa Försäkringskassans beslut. Försäkringskassan anför bl.a. följande. Sjukersättning kan beviljas när medicinsk eller arbetslivsinriktad rehabilitering inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga eller att den arbetsförmåga som finns kan

Dok.Id 111397

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Mål nr
7299-10

förbättras. AA har en funktionsnedsättning som påverkar hans arbetsförmåga. Han deltar i daglig sysselsättning där hänsyn tas till hans funktionsbegränsning men han har aldrig förvärvat arbetat. Även om vissa uttalanden har gjorts beträffande AAs arbetsförmåga har det inte gjorts någon arbetsinriktad insats med sikte på ett särskilt anpassat och skyddat arbete. Samma krav på att arbetslivsinriktade åtgärder ska vara uttömda måste ställas på alla försäkrade vilket medför att AAs arbetsförmåga inte kan bedömas vara stadigvarande nedsatt.

AA bestrider bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 7 kap. 1 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, har en försäkrad vars arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan rätt till sjukersättning eller aktivitetsersättning. För rätt till sjukersättning krävs att arbetsförmågan kan anses stadigvarande nedsatt och att åtgärder som avses i 3 kap. 7 b § eller 22 kap. – i huvudsak medicinsk respektive arbetslivsinriktad rehabilitering – inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga. Av 7 kap. 1 § fjärde stycket följer att sjukersättning utges tills vidare.

I 7 kap. 3 § första stycket AFL stadgas att det vid bedömningen av i vad mån arbetsförmågan är nedsatt ska beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Bedömningen ska göras efter samma grunder oavsett arten av den föreliggande nedsättningen av prestationsförmågan.

Enligt 7 kap. 2 § AFL får försäkrad, vars arbetsförmåga är helt eller i det närmaste helt nedsatt, hel sjukersättning eller aktivitetsersättning. Försäkrad, vars arbetsförmåga inte är nedsatt i sådan grad men med minst tre fjärdedelar, får tre fjärdedels ersättning. Är den försäkrades arbetsförmåga nedsatt i mindre grad men

med minst hälften, utges halv ersättning. I övriga fall utges en fjärdedels ersättning.

Av 7 kap. 3 b § AFL följer att det efter ett beslut om sjukersättning ska göras en ny utredning av den försäkrades arbetsförmåga senast vart tredje år fram till dess att den försäkrade fyllt 60 år.

AFL har upphävts men är enligt 1 kap. 3 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken tillämplig i målet. Regler om sjukersättning motsvarande dem i AFL finns numera i 33 kap. socialförsäkringsbalken.

Reglerna om beviljande av sjukersättning ändrades per den 1 juli 2008. I motiven anförts bl.a. följande. Genom ändringen skärps kraven så att sjukersättning endast ska kunna beviljas i de fall rehabiliteringsåtgärder inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga. Nedsättningen av arbetsförmågan ska vara stadigvarande. Med detta begrepp avses att nedsättningen bedöms bestå för all överskådlig framtid. Det måste således röra sig om kroniska sjukdomar och irreversibla skador där ytterligare medicinsk eller arbetslivsinriktad rehabilitering inte bedöms kunna leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga eller att den arbetsförmåga som finns kan förbättras. Bedömningen av om arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt eller om ytterligare rehabilitering kan leda till att den försäkrade återfår någon arbetsförmåga måste utgå från den kunskap som är tillgänglig vid prövningstillfället. Det kan inte rimligen vägas in att det i framtiden skulle kunna komma fram behandlingsmetoder eller arbetshjälpmedel som gör att arbetsförmåga då kan återvinnas. Prövningen av den försäkrades arbetsförmåga ska göras i förhållande till förvärvsarbete på hela arbetsmarknaden. Det tidigare kravet på att arbetet ska vara normalt förekommande på arbetsmarknaden har alltså tagits bort. Möjligheten att beakta andra faktorer än nedsättningen av arbetsförmågan har också tagits bort (prop. 2007/08:136 s. 88 och 103).

Det är ostridigt i målet att AAs arbetsförmåga vid tidpunkten för Försäkringskassans beslut var helt nedsatt. Vidare synes det vara ostridigt att han inte heller i framtiden kommer att kunna klara ett arbete på den öppna

Mål nr
7299-10

arbetsmarknaden och att han i nuläget står långt från den skyddade arbetsmarknaden. Detta vinner också stöd av den medicinska utredningen i målet. Frågan är om AA med hjälp av arbetslivsinriktade insatser skulle kunna rehabiliteras till ett skyddat arbete.

I målet är fråga om en person med en medfödd funktionsnedsättning som ända sedan barndomen varit föremål för insatser i syfte att höja hans funktionsförmåga. Sedan han gick ut särskolegymnasium har han haft daglig verksamhet i kombination med sjukbidrag respektive aktivitetsersättning. Han har aldrig förvärvsarbetat. Under tiden med aktivitetsersättning har han inte nått dithän att ett skyddat arbete har varit aktuellt. Enligt det läkarutlåtande som föreligger i målet har AA aldrig haft någon arbetsförmåga och den kommer inte att utvecklas på något vis. Försäkringskassan har inte presenterat någon utredning i målet som tyder på motsatsen. Eftersom han fortfarande vid 30 års ålder står långt från den skyddade arbetsmarknaden förefaller det inte sannolikt att ytterligare rehabiliterande insatser skulle vara framgångsrika.

Mot den angivna bakgrunden gör Högsta förvaltningsdomstolen bedömningen att sådana åtgärder som avses i 3 kap. 7 b § och 22 kap. AFL inte kan antas kunna leda till att AA uppnår någon arbetsförmåga. Han är därmed berättigad till hel sjukersättning. Överklagandet ska således avslås.

Nils Dexe

Margit Knutsson

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Anita Saldén Enérus

Anna Samuelsson
justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-09-07

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Emma Rönström.